

3 - Moje pravice po sojenju

Ali se lahko zoper odločitev pritožim?

Civilni tožnik (1), subsidiarni tožilec (2) ali zasebni tožilec (3) ima običajno pravico do pritožbe zoper odločitev.

Na voljo sta dve vrsti pritožbe: Na voljo sta dve vrsti pritožbe: ničnostna pritožba (*Nichtigkeitsbeschwerde*) se nanaša na zakonitost postopka in odločitve, medtem ko pritožba (*Berufung*) izpodbija odločitev na podlagi civilnopравnih zahtevkov. Kot zasebni tožilec se lahko pritožite tudi zoper raven kazni. V primeru oprostitve bodo civilni tožniki in subsidiarni tožilci napoteni na civilna sodišča, da bi uveljavili svoje zahtevke za odškodnino.

Kot civilni tožnik, subsidiarni tožilec ali zasebni tožilec imate pravico, da vložite ničnostno pritožbo zoper odločitev:

- če je bil vaš tožbeni zahtevek posredovan civilnemu sodišču zaradi oprostitve obdolženca in je očitno, da je zavrnitev predloga, ki ste ga predložili med sojenjem, negativno vplivala na odločitev sodišča o vašem tožbenem zahtevku.

Kot civilni tožnik ali subsidiarni tožilec imate pravico vložiti pritožbo:

- če sodišče v primeru obsodbe posreduje vaše zahtevke civilnemu sodišču, čeprav bi lahko odločitev v zvezi z njimi sprejelo kazensko sodišče, saj so bili vaši zahtevki dobro utemeljeni.

Pri postopkih pred okrožnim sodiščem (*Bezirksgericht*) in pred sodnikom posameznikom na deželnem sodišču (*Landesgericht*) se lahko civilni tožniki in subsidiarni tožilci pritožijo zoper odločitev o tožbenih zahtevkih, ne le če so ti zahtevki v celoti posredovani civilnim sodiščem, ampak tudi če želijo izpodbijati višino kakršnih koli zneskov.

Če imate v postopku status zasebnega tožilca, lahko uveljavljate enake pravice do pritožbe kot državni tožilec. Če je obdolženec oproščen, lahko vložite ničnostno pritožbo. Pri postopkih pred okrožnim sodiščem in pred sodnikom posameznikom na deželnem sodišču lahko izpodbijate tudi dejstva, ugotovljena v odločitvi, tako da vložite pritožbo v zvezi z vprašanjem krivde obdolženca. Kadar je obdolženec obsojen, se lahko pritožite, če se ne strinjate s kaznijo ali če so bili vaši civilni tožbeni zahtevki posredovani civilnim sodiščem. Če niste bili navzoči na obravnavi, ko je sodišče razglasilo svojo odločitev, boste morali pregledati spis, da bi ugotovili, ali je bil obdolženec spoznan za krivega ali nedolžnega. Odločitev mora vključevati razloge, sodnik pa jo mora podpisati v štirih tednih. Če ste pri sojenju sodelovali kot civilni tožnik, subsidiarni tožilec ali zasebni tožilec in ste vložili pritožbo ali ničnostno pritožbo v treh dneh od izreka odločitve, morate prejeti kopijo odločitve. Pri vložitvi pritožbe ali ničnostne pritožbe lahko zaprosite za pravno pomoč. Po potrebi lahko ta vključuje brezplačne prevajalske storitve. Sodišče bo odobrilo pravno pomoč, če je pravno zastopanje nujno in s svojimi prihodki ne morete kriti stroškov pravnega zastopanja, ne da bi ogrozili svoje preživetje.

Kakšne so moje pravice po obsodbi?

Vse žrtve lahko zahtevajo, da so obveščene o prvi priložnosti, ko lahko storilec zapusti pripor brez nadzora, če storilec pobegne in je ponovno prijet, če naj bi bil storilec odpuščen ali je bil odpuščen in o vseh pogojih v primeru pogojnega odpusta.

Žrtve kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in spolno motiviranega nasilja je treba zaslišati pred odobritvijo elektronsko nadzorovanega hišnega pripora, če so zahtevale, da so obveščene o odhodu ali odpustu storilca iz zapora. Te žrtve je treba obvestiti tudi o odobritvi elektronsko nadzorovanega hišnega pripora. Upravičene so, da jim pri uveljavljanju teh pravic pomagajo službe za podporo žrtvam.

Sicer vam organi po začetku veljavnosti odločitve ne zagotovijo nobenih drugih informacij, imate pa še vedno pravico do vpogleda v sodni spis, če odločitev vpliva na vaše interese.

Ali sem upravičen do podpore ali zaščite po končanem postopku? Kako dolgo?

Po sojenju imate pravico do zaključne razprave z organizacijo, ki vam je zagotavljala podporo za žrtve.

Žrtve kaznivega dejanja, ki so med kazenskim postopkom prejemale psihosocialno podporo, so do te podpore upravičene tudi pri naknadnih civilnih postopkih. To je odvisno od predmeta civilnega postopka, povezanega s kazenskim postopkom, in od tega, ali je ta podpora nujna za zaščito procesnih pravic žrtve. Organizacija za podporo žrtvam, ki zagotovi pomoč, bo ocenila, ali so zadevni pogoji izpolnjeni. Žrtev lahko zaprosi za pravno pomoč, da bi jo v civilnem postopku zastopal odvetnik. Ta podpora se zagotavlja najpozneje do konca civilnega postopka.

Katere informacije bom prejel, če bo storilec obsojen?

Izid postopka in naloženo kazen lahko izveste tako, da ostanete v sodni dvorani do ustnega izreka odločitve ali pa pozneje pregledate sodni spis.

Ali mi bo sporočeno, če bo storilec odpuščen iz zapora (vključno s predčasnimi ali pogojnimi odpustom) ali bo iz zapora pobegnil?

Na zahtevo boste nemudoma obveščeni, če bo storilec pobegnil ali bo odpuščen iz zapora, in o prvi priložnosti, ko bo storilec lahko zapustil pripor brez nadzora. Obveščeni boste tudi o prijetju pobeglega storilca. Če so storilcu ob njegovem odpustu naloženi pogoji, katerih namen je zaščititi žrtev, boste obveščeni tudi o teh pogojih.

Ali bom sodeloval pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu? Ali lahko na primer dam izjavo ali vložim pritožbo?

Žrtev sodeluje pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu le v izjemnih primerih. Pred odločitvijo glede elektronsko nadzorovanega hišnega pripora bodo zaslišane le žrtve kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost in spolno motiviranega nasilja, ki so zahtevale, da so obveščene o pobegu ali odpustu storilca.

1. Civilni tožnik

Če se želite v postopek vključiti kot civilni tožnik, morate predložiti izjavo. Ta mora vsebovati točen znesek zahtevka, ki ste ga vložili za nadomestilo izgube, nastale zaradi kaznivega dejanja, ali škode, ki ste jo utrpeli. Med preiskavo je treba izjavo nasloviti na policijo ali državnega tožilca, predložite pa jo lahko pisno ali ustno. Med sojenjem je treba izjavo predložiti, preden so zbrani vsi dokazi. To je tudi rok, do katerega je treba opredeliti znesek zahtevka.

Kot civilni tožnik imate poleg pravic žrtve tudi naslednje pravice:

- pravico, da zahtevate zbiranje dokazov, na podlagi katerih bi bil storilec lahko obsojen ali bi se utemeljil zahtevek za odškodnino; pravico do povabila k sojenju; pravico do pritožbe zoper odločitev sodišča, da zaključí zadevo; pravico do vložitve pritožbe na podlagi vaših tožbenih zahtevkov.

2. Subsidiarni tožilec

Da bi v postopku lahko sodelovali kot subsidiarni tožilec, morate biti ali postati civilni tožnik in predložiti izjavo, da boste kot subsidiarni tožilec začeli kazenski pregon. Če je storilec mladoletna oseba, tak kazenski pregon ni mogoč.

V postopek se lahko kot subsidiarni tožilec vključite tako, da predložite izjavo. Če državni tožilec umakne tožbo med sojenjem in ste bili ustrezno povabljeni na sodišče, morate to izjavo nemudoma predložiti. Če se niste odzvali na vabilo ali niste predložili izjave, da boste kot subsidiarni tožilec začeli kazenski pregon, bo storilec oproščen.

Če državni tožilec umakne tožbo zunaj sodne obravnave ali če niste bili ustrezno povabljeni na sodišče kot civilni tožnik, vas mora sodišče obvestiti o tem razvoju dogodkov. V tem primeru boste imeli na voljo en mesec za

predložitev izjave, da boste kot subsidiarni tožilec začeli kazenski pregon.

Če nadaljujete kazenski pregon namesto državnega tožilca, lahko slednji kadar koli pregleda informacije o sodnem postopku in se odloči, da bo znova prevzel kazenski pregon. V tem primeru boste v postopku še naprej sodelovali kot civilni tožnik.

3. Zasebni tožilec

Kazenskega pregona nekaterih manj hudih kaznivih dejanj ne uvede državni tožilec, ampak sama žrtev. Če ste žrtev takega kaznivega dejanja, bo kazenski postopek uveden le, če boste obtožnico pred sodiščem vložili zasebno. Tako boste pridobili status zasebnega tožilca.

V tem primeru načeloma ni preiskovalnega postopka, vendar lahko žrtve nekaterih kaznivih dejanj sovražnega govora na spletu (obrekovanje, obtožba o sodno kaznivem dejanju ali žalitvi, ki je bila zavrnjena, če so bila ta kazniva dejanja storjena z uporabo telekomunikacij ali računalniškega sistema) pri sodišču vložijo zahtevek za preiskovalne ukrepe za preiskavo storilca. Vloga mora izpolnjevati zahteve iz prošnje za dokaze.

Kot zasebni tožilec morate sami dokazati vsa dejstva, ki so bistvena za obsodbo. Če je obtoženec oproščen, morate stroške postopka kriti sami. Za žrtve kaznivih dejanj sovražnega govora na spletu obstaja izjema: v kazenskem postopku zaradi obrekovanja, obtožbe o sodno kaznivem dejanju ali žalitvi, ki je bila zavrnjena, če so bila ta kazniva dejanja storjena z uporabo telekomunikacij ali računalniškega sistema in se postopek ne konča z obsodbo, so zasebni tožilci ali žrtve, ki vložijo zahtevek za preiskavo storilca, dolžni plačati odškodnino le v primeru zavestne lažne obtožbe. Vendar se ta oprostitev obveznosti povračila stroškov nanaša le na stroške postopka. Če se postopek ne konča z obsodbo, je zasebni tožilec obdolžencu dolžan povrniti stroške obrambe v glavnem in pritožbenem postopku.

Ureditev stroškov za žrtve kaznivih dejanj sovražnega govora na spletu velja do 31. decembra 2023 in bo ocenjena.

4. Službe za podporo žrtvam

Nekatere osebe imajo pravico do storitev psihosocialne pomoči in pravne pomoči. Taka pravica obstaja:

- za osebe, ki so mogoče bile izpostavljene nasilju ali nevarni grožnji zaradi naklepne kaznivega dejanja, katerih spolna nedotakljivost in samoodločba sta bili mogoče kršeni ali katerih osebna odvisnost je bila mogoče izkoriščena s storitvijo zadevnega kaznivega dejanja;
- če je oseba morda umrla zaradi kaznivega dejanja in ste njen ožji sorodnik ali če ste sorodnik zadevne/navedene osebe in ste bili priča dejanju;
- za žrtve terorističnih kaznivih dejanj;
- za žrtve kaznivega dejanja tipičnega sovražnega govora na spletu. Med te sodijo vztrajno preganjanje, nenehno nadlegovanje z uporabo telekomunikacij ali računalniškega sistema (kibernetsko trpinčenje) in napeljevanje. Vključena so tudi kazniva dejanja, kot so obrekovanje, obtožba o sodno kaznivem dejanju, žalitev ali obrekovanje, ki je bilo zavrnjeno, če obstajajo znaki, da je bilo kaznivo dejanje storjeno z uporabo telekomunikacij ali računalniškega sistema;
- za mladoletnike, ki so bili priče nasilju v svojem družbenem krogu (nasilje v družini, nasilje nad otroki).

Podpora žrtvam mora biti nujna za zaščito pravic žrtev, zagotoviti pa jo mora ustanova za podporo žrtvam. Žrtvam kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, ki še niso dopolnile 14 let, je treba vedno zagotoviti storitve psihosocialne pomoči, pri čemer jim za to ni treba vložiti vloge.

Psihosocialna pomoč v postopku vključuje pripravo zadevnih oseb na postopek in z njim povezan čustveni stres ter spremstvo pri zaslišanju na policijski postaji in sodišču; pravna pomoč pa vključuje pravno svetovanje in zastopanje po odvetniku. Izvajalci pravne pomoči imajo tudi pravico uveljavljati premoženjskopravne zahtevke v kazenskem postopku (pravice civilne stranke).

Storitve za podporo žrtvam opravljajo posebne organizacije za podporo žrtvam (npr. centri za zaščito otrok, centri za svetovanje ali centri za posredovanje). Te organizacije pooblastijo odvetnike za zagotavljanje pravne pomoči in/ali zagotavljajo psihosocialno pomoč s svojim osebjem. Člani njihovega osebja so socialni delavci, psihologi ali primerljivi strokovnjaki z dodatnim – obveznim – pravnim usposabljanjem na področju kazenskih postopkov.

Službe za podporo žrtvam financira zvezno ministrstvo za pravosodje.

■ Zadnja posodobitev: 02/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.